Stanka Hrastelj

Ljudožerec

Toto leto je blo prekleto, kaj se je vse zgodilo,
iz idile na bad nabilo, ko da bi vido Godzilo.

Emkej, Toto leto

Nisem nalašč

I. poglavje, v katerem Ivana Bratuša pobegne od doma

Nekakšno olajšanje je čutila v tem, da je zraven preklinjal, da niso po njej padali zgolj udarci očetovih težkih lopatastih dlani, kot da bi jo tako manj bolelo, kot da bi se delček jeze odlepil od zamahov in se preselil globoko v grlo, v glas, nekako top in zamolkel, nikoli do nikogar prijazen, če bi zgolj tolkel po njej, bi bilo huje, bi še bolj peklo, bili bi le njegov pogled, krut, prezirljiv in ponižujoč, pogled in udarci, ob kletvicah pa, kot bi malček zataval, se zastrl, tako je bila skupaj z njo v ponižanju, porazdelili sta si breme, ona in božja porodnica, porka madona. Verjela je, da je resnično taka, kot je pravil med kletvicami in škropljenjem sline iz ust, da je vražje seme, preklet pankrt hudičev, da je v njej zlo, da je od nekje spodaj, nič dekle, nič prida, nič vredna, samo za škodo pri hiši. Enako je vreščala soseda, da je vešča, ki jo hoče uničiti, pa tako dobra je bila do nje, stran je pogledala, ko je skrivaj pobirala sadeže izpod njenega mošanclja, tudi mleko ji je dala piti, ko je kot mali pamž prikobacala v času molže, na, zini, je rekla in usmerila sesek vimena v njeno smer, da je lahko ulovila curek mleka, a to je bilo zdavnaj, ko je bilo dekle še kebrček, angelc s kravžlji,

ko še ni kazalo, kako grdo se bo sprevrgla, uš smrdljiva, za nobeno rabo, sama škoda. Tudi mama ji je govorila, ko jo je česala, da punce niso takšne, da ne lazijo v grabo, ne plezajo po drevesih, ne kradejo polhov iz tujih škrinc, ko jo je na hitrico počesala kakšno nedeljo zjutraj, poredko se je zgodilo, a tedaj je mama imela mehkobo v glasu, nežno ji je prigovarjala, punce niso takšne, od kod si se ti vzela, Hanči – ne, Hanči jo je poklicala enkrat samkrat, dobro se spomni, a največkrat je bila brezimna, neimenovana, če so jo že poklicali po imenu, potem je bila v šoli in pri verouku Ivana, doma pa Hanika. Hanika, ti si Ciganom padla z voza, Hanika nesrečnica, in je še bolj verjela, da ni njuna, da ni nikogaršnja, da je okrušek nečesa črnega in drugačnega. Rada bi materi ugovarjala, da je tudi sama takšna, da ni, kot bi ženske morale biti, da je gotovo nekaj narobe tudi z njo, saj vendar tudi njo garba, zakaj neki, ko pa ona ve, kako in kaj, zakaj tudi po njej pada kot dež, a, a, mama? On pač tak je, bi ji odgovorila, tu ni kaj, taki pač so, moški, oni niso utrgali prepovedanega jabolka, bili so zapeljani, zavedeni in prevarani, a so morali kljub temu pobrati šila in kopita, iti čez trnje in potlej v potu svojega obraza jesti kruh, dokler se niso povrnili v zemljo, od koder so bili vzeti, naj bo le tiho, če kakšna pade, naj bo srečna, lahko bi bilo mnogo huje. Rekla je mami ne bom več, izrekla je te besede, ker ni znala drugače pokazati hvaležnosti, da jo je česala, da grobo izdelan glavnik ni zacukal in ruval las, da ga je pravočasno upočasnila, da je za njim po laseh šla še dlan, enako groba in razkalana kot zobje bukovega glavnika, ta nežna dlan. Saj ne bom več, nobenega polha ne bom več, čeprav se je v sebi

obrnila k maminemu obličju in terjala pojasnilo – zakaj ne, dobri so, pojemo jih, za nekaj časa se poleže krulež v trebuhu, kolikokrat pa plava meso v naši obari?

Soseda je vpila, zaripla v obraz, belo v očeh je postajalo rdečkasto od nabreklih kapilar, tako se je napenjala in z gajžlo zamahovala proti deklici, vrh mi hočeš požgati, to bi rada, kača, požigalka, ne, ne, nisem hotela, bog obvaruj, nikoli ne bi. Haničine roke, ki so bile vso zimo marogaste od mraza, so v tem trenutku pomladi postale prepredene s finimi rdečimi črtami, ki jih je po koži našvigal usnjeni jermen, pisane, rdeče kot pirhi, roke, ki niso zmogle postati ščit, nisem hotela, teta Mici, prosim, nehajte, tanek glas, ki ni dohajal žvižgov z bičem rezanega zraka in sosedinega histeričnega vreščanja, da so na plano zbezale očeta, da se je ta zakadil v sosedo, ji strgal gajžlo iz rok in zarohnel s kakšno pravico, bog te nima rad. Zdrznila se je, stopila korak, dva ritensko, da je ne bi dosegel, če bi mu padlo na pamet, da rečeno podkrepi, pri njem ne veš, nagle jeze je, neuravnovešen, roka ga prehiteva, žena se prevečkrat z obrazom zadene v tram, tudi otrokom pogosto zacvetijo modrice in raze po telesu in po obrazu, fanta jih še konkretneje fašeta, čeprav sta mlajša, čeprav je eden napol hrom, odskočila je kot bolhač, potem je soseda siknila skoraj je požgala vrh, videla sem jo, motovilila se je okrog listnjaka, potem se je začelo kaditi, sem šla pogledat, kostanj je bil ves v ognju in je šlo samo še naprej, a jo tako učiš! Mama, ki je trenutek prej videla moža planiti iz kajže, je radovedno pohitela za njim in gledala s praga, bratca sta plaho kukala skozi okno, zdaj je mama stopila bliže, ne več

iz radovednosti nad dogajanjem, ampak ker se ji je zdelo, da se je odprlo nebo za božjo milost, njen mož je ustavil tepežkanje hčerke, stopil ji je v bran, včeraj je bila velika noč, mogoče se je Zveličar končno ozrl nanje, mogoče je omečil moževo srce, od mrtvih je vstal, zmogel bi tudi tak čudež. Haniko pusti pri miru! Ja, dobro je slišala, tako je rekel sosedi, pri miru jo pusti, aleluja. Ti jo kar zagovarjaj, jutri boš pa sam gorel, to dekle je vrag. Izgini mi spred oči, je donel moški bas, gajžlo je zabrisal za njo, da jo je udarila po peti, mama je s hvaležnostjo pogledovala v nebo, Hanika pač ne, Hanika je bila šele ducat let na svetu, a dvanajst let življenja z mlinskim kamnom okrog vratu, to je vse njeno življenje, torej ga pozna dlje kot mama, bolj je vedela kot mama, poznala ga je do obisti, surovega, zakrknjenega roditelja, srko, namesto da bi ranfol, ki so ga z muko pridelali, prodal, ga je pol požlampal, da niso imeli niti za kruh niti za pšenico, pa težko roko ima, tepe, počne, kar najbolje zna, moj očka, ki naj ga spoštujem, da bom dolgo živela in mi bo dobro na zemlji. Kaj je bilo, kaj se je zgodilo? Z roko je ženi in otroku nakazal, da je nevihta mimo, gremo, šli bodo noter, sedli za mizo in se pomenili, pojasnila bo, da se ni zgodilo nič takega, ni bila ona, nihče ni bil, samo od sebe je zagorelo. Ampak ni samo od sebe, karbid, to vsi počnejo, okoli velike noči poka vsa Ptujska Gora, Mariničev Vanč ji ga je dal, ne veliko, samo nekaj majhnih koščkov, hotela je videti, šla je zadaj, dala ga je v votel panj, da se ja ne bi kaj zgodilo, pazila je, tja stran je šla, tja nad vinograd. Pazila si? Ja. Nad vinograd si šla? Ja, da se ne bi … Nad vinograd, za Micino hišo? Ja, v tisto luknjo v kostanju sem dala … V

kostanj, v tisti posušen kostanj za hišo? Pri listniku, kjer je suho listje, s karbidom si se šla tja igrat, a, prekleta … In je udarila sila po obrazku, da je zaškrtalo v čeljusti, in so frčale kletvice in so kapljice sline letele naokrog in je bila roka težka in členki dlani trdi kot kamen in si je mislila dobro, da zraven preklinja, ne bi prenesla na suho, v tišini, žal ji je, da je ogenj preskočil mejo, da je obliznil streho nad listnikom, k sreči so takoj pogasili, tudi sama je gasila, z rogovilo je mlatila plamene in klicala na pomoč, soseda je pritekla, zlila vedro vode na vneto slamo, eno samo vedro je zadostovalo, da se je ogenj polegel, da ni splezal više po strehi, nikakršen požar ni to bil, le drobcen, pohleven ogenjček, zakaj ta horuk, ta vik in krik, zakaj gajžla, zakaj meriti obraz, če sem vražja, pa naj mi vrag pomaga, kdo drug mi ni nikoli, Mati Božja me samo gleda in je tiho, pod njenim plaščem ni prostora zame, samo smehlja se in molči.

Mogoče je bil res sam hudič, ki jo je vnel za nenadno drznost, ki jo je podžgal, da se je zoperstavila – sukati se je začela kot jegulja, vrgla se je vznak na tla, kot bi padla pod udarci, se ritensko po štirih umaknila nekaj pedi stran, se obrnila na trebuh, po štirih naredila še nekaj korakov do najbližjih trt, se prekopicnila pod trte, se zakotalila v sosednjo vrsto, on se je moral skloniti, čepe lesti za njo, in je v tem pridelal zaostanek, Hanika pa se je v hipu dvignila na noge in stekla po bregu navzdol, mačka, srna, podlasica, smuk smuk, in je gledal le še gibko senco, vse bolj bled madež, piko, pikico, brsteči gozd, ki ga je božal vetrc razburkanega velikonočnega ponedeljka.

Prejšnji teden so me pokopali

II. poglavje, v katerem duh pokojne vaščanke pove, kako je Franc Bratuša prišel do knjige, ki jo preiskovalci najdejo na njegovem domu in ki naj bi mu služila za ljudožerski navdih

Letos me ni zraven pri kožuhanju, prvič po tridesetih letih. Gripa. Prejšnji teden so me pokopali. Pa me ne skrbi, Tonč se dobro znajde. Trinajst jih je prišlo pomagat, vse se je to on zmenil. Lani nas je bilo samo šest, vseh skupaj, domači pa od drugod, nas je bilo šest. Nismo bili gotovi v enem večeru, smo morali na dvakrat, pa obakrat smo kožuhali do polnoči in čez. Zdaj kaže, da bodo že nocoj gotovi.

Tonč veže klase in jih zlaga na kup, odnaša odvečno kožuhanje, še orehove krapce je prinesel pa čaj jim je skuhal. Prilil malo sadjevca, da bodo bolj z veseljem poprijeli. Pa da jih bo manj zeblo. Mrzlo je, res je mrzlo. Je prinesel še koce, da si ženske pokrijejo kolena, da se ne prehladijo. Vse ima na brigi. Ko pogovor zastane, jim zastavi uganalico, oni tuhtajo, uganjujejo, se šalijo, komaj čakajo, da razsodi, kateri ima prav. Katera mati svojega sina v plenice povitega do smrti s sabo nosi? Ja, tako je, koruzni lat. Ta je bila čisto prelahka, si moram kaj težjega izmisliti. Takole. Bil sem z

drugimi na lovu, če smo na njem kaj ulovili, nismo vzeli s seboj, česar pa nismo mogli ujeti, smo nesli s seboj domov.

Pa vsake toliko pove kakšno zgodbo, ima smisel za pripovedovanje. Kje kaj zanimivega prebere, pa jim razlaga. Nocoj jim pravi o Avstraliji, kakšna dežela je to, pa kako se tam rihtajo. Ga sprašujejo, jih zanima, in on pripoveduje. Veš, Jernej, reče najmlajšemu kožuhaču, če bi doma na dvorišču začel kopati luknjo in bi jo skopal na drugo stran Zemlje, bi v Tasmaniji prišel ven. Jernej naredi velike oči, najbrž nikoli ni razmišljal, kaj je na drugi strani Zemlje, pa kako da Tonč ve vse te reči, njegov ata pol toliko ne ve. Ampak tega rajši ne narédi, bi te tam divjaki ujeli pa pojedli. A oni ljudi jejo? Brez skrbi, da jih jejo, niso nič izbirčni.

Lej, kako ga poslušajo. Brihten je, moj Tonč, škoda, da ga nismo mogli dati v šole, ko mu gre vse tako hitro v glavo. Si raje knjigo kupi, kot da bi nosil denar k pušn šanku. Za oženit je, priden, skrben, gospodaren, pa tak umirjen. Po meni se ni mogel vreči, ah kje, ampak bi rekla, da po tastaremu še manj. Kot noč pa dan sta.

Tone sedi ob strani, gleda spod čela, čemeren je in od časa do časa kaj pokomandira. Pa ne bi bilo treba, Tonč se zna zasukniti. Saj vem, skrbi ga, kako bosta sama, mu ni za zamerit.

Tone je zmeraj govoril, da bo gospodar, vse dokler ne bo zibal vnukov. Pa kako boš ti še kar gospodar, sem mu govorila, pri sedmih križih, pa še s to nogo. Tonč je mlad pa močen in vse mu gre tako dobro od rok. Ta mlado naj pripelje, saj ti tudi že težko v štali porihtaš. Sem rekla saj noče nobena priti k hiši, ko si pa ti tako siten. Kaj pa naj bi rekla.

Verjetno bo zdaj še bolj pritiskal nanj, kdaj misli kakšno pripeljat. Samo jaz dvomim, da se bo podvizal. Ga ženske ne zanimajo, jaz to vem. Saj Tone tudi ve, ampak Tone ne razume, on teh stvari noče razumeti. Tone zna samo na trdo. Ga je pretepel kot psa, ko ga je našel s tistim pubecom na steljniku. Sem ga branila, sta bila res mlada, skoraj še otroka. Sem mu rekla, da je tako pri pubecih, da odraščajo in se spoznavajo, da to nič ne pomeni. Ampak naš ga je nagajžlal in vpil, da pod svojo streho ne misli redit ritopika.

Po tistem mu ni več pustil ministrirat. So gospod prišli k nam, brez najboljšega ministranta sem ostal, so rekli, brez najboljšega. Je Tone rekel, da je doma preveč dela, da bi hodil še ministrirat, pa so gospod debelo pogledali, kaj takega, da mora delat ob nedeljah. Boste že drugega našli, je rekel naš, pa se župnik ni dal odgnati. Tonč je v veži poslušal, kaj se menita, vse je slišal, je stopil v hišo, je rekel gospod župnik, jaz več ne maram. Kaj, ne maraš več biti ministrant, kako kar na lepem, sem računal, da boš šel za gospoda. Ne maram, sem si premislil.

Kako mu je moglo biti hudo, Tonču, ko je rekel, da si je premislil, se je zlagal, jaz vem, kako zelo si je želel od doma pa v šole, magari v lemenat, kako je moral trpeti! Tega ne vem, zakaj se je tako odločil, so se gospod sami ponujali, da bodo plačali šolanje, ne vem, kako to, ali da bi tastaremu popustil ali pa zaradi tistega pubeca. Da je tako zavrgel življenje. Meni so se solze ulile, ljubi Jezus, Marija sveta, moj Tonč, kaj delaš, pa je naš udaril po mizi nehaj zdaj še ti cviliti, je samo vstal in tresknil z vrati za sabo, se ni znal zadržati, čeprav so bili gospod v hiši. Tonč je samo stal

zraven šporheta in v tla gledal, jaz sem jokala, so se župnik kar ritensko umaknili do praga in so šli, midva pa sva ostala tam brez besed, mislim, da mi je Tonč hotel nekaj reči, pa najbrž ni mogel, sva bila v hiši in sva molčala, sva vsak svoje martre trpela, pa vem, da tudi tastaremu ni moglo biti lahko, mogoče je šel v šumo, nekam na samo, in se je še on zjokal, včasih je lažje, če se izjokaš, ampak ne vem, če je naš kdaj jokal, jaz njegovih solz nisem nikoli videla, to mora biti tudi grozno, če ne moreš jokati.

Ura je devet, devet proč, ko Bratuša s Preše visoko v zrak dvigne flaško medice in glasno zajuška. Jo je Tonč skril pod kup, zdaj bodo pa res kmalu fertik. Bratuša jo je našel, tapravi, srka ena. Kaj čem narediti, Jernej, je pogledal pubeca, naj vzamem to flaško ali naj jo rajši zataušam za knjigo o avstralskih divjakih? Pubec je bil kar zmeden, briga njega medica, knjig pa tudi ne mara, on ne bi nič od tega, ampak se je tako dobro znašel, je rekel najboljše, da oboje vzamete. Vsi so se smejali, Tonč ga je še po rami potrepljal in mu rekel, da je z vsemi žavbami namazan, da iz njega še nekaj bo.

Koruze je zmanjkalo, Tonč vabi na likof, morali se bodo stisniti, ko jih je toliko. Sosedova Minka daje na mizo ričet, dražijo jo, da je vajenka za tamlado. Saj mogoče pa se bo Tonč le podstopil in jo zaprosil, saj toliko starejša pa tudi ni od njega. Otroke ima že odraščene, to je tudi dobro, vdova je pa tudi že več kot eno leto. Se je Laknar že začel okoli nje sukati, mu jo bo še speljal, če se ne bo zmigal.

Za Minko bi bil moj Tonč dobra partija, boljši od Laknarja, ne pije, pa tudi ne bi rinil vanjo. No, mogoče se

bosta pa res zmenila, pa saj Tonč zna sešteti ena plus ena. Minka pa tudi dobro ve, koliko je pri njem ura, saj ni od včeraj.

Naš je, vidim, zadovoljen, da so zgotovili, čeprav tega za živo glavo ne bo pokazal. Stalno je namrgoden, prismoda stara. Mu ne bi krona z glave padla, če bi Tonču dal vedeti, da je kaj prav naredil, ga kdaj pohvalil. Mu je rekel samo da ne boš jutri pozabil koruze dat v rante. Kot da Tonč ne bi bil pri stvari! Se je naredil, da ga ne sliši, je rekel Minka, daj našemu atetu še malo ričeta. So se vsi naredili, da ga ne slišijo, saj vsi vedo, kako mu nikoli ni nič prav, in si mislijo, kako potrpežljiv je Tonč z njim, pa tudi nasploh, pa kako zna vse za dobro vzeti. Ampak branil se pa ni, naš, je pojedel še en krožnik. Vem, je dober ričet, še angelci bi ga jedli, če bi imeli zobke, ga je Tonč skuhal, boljšega naredi, kot sem ga kdaj jaz. Vsi mislijo, da ga je Minka naredila, ampak ga je Tonč, s tastarim sta ga jedla že za južino. Ga je veliko skuhal, da bo še za likof, Minka ga je šla samo pogret, pa mizo pripravit, jo je prosil. Pa ocvirkovko je tudi on spekel, krapcev pa ne, te pa je res Minka.

Ko se odpravljajo domov, Bratuša zaostane za drugimi, nekaj drenclja, na pragu reče Tonču veš, tista knjiga … Bi mi jo posodil? Tonč reče, da rade volje, naj samo malo počaka, jo gre iskat. Nekaj časa se zadrži v hiši, malo zavlačuje, se dela, da je ne najde. Ko jo prinese, so drugi že proč, samo Bratuša še stoji pod gankom. Kako je že rekel Jernej, da moraš oboje vzet, medico in knjigo – na, dam ti jo, tvoja je. Ko mu jo pomoli in ko jo Bratuša prime, se s prsti dotakneta, pa tako nekako na dolgo se pogledata, jaz

vse te stvari vidim, pa me kar malo stisne pri srcu, čeprav več nimam srca, ko sem pa mrtva. Sem jih že prej opazila, o ja, sem marsikaj videla in molila, da bi bilo drugače, da bi bil tak, kot so drugi pubeci. Čeprav, moj Tonč je bil v resnici vedno boljši od drugih, do kolen mu ne sežejo.

Ampak saj ne vem, kaj sem se sploh sekirala glede Tonča in njegovih stvari. Tolikokrat je šlo po vodi, nisem pa nisem mogla obdržat, sama črna trupelca sem spravljala na svet, Tonč pa je bil rožnat pa topel pa drl se je, da ga je ves Breg slišal, ljubi Jezus, sem rekla, ljubi Jezus pa Marija, naj obstane, kakršen bo, ga bom imela rada, samo naj obstane. Sem ga dala v božje roke, je najbrž Bog hotel, da je tak, pa če je Bogu tako všeč, ki je svet ustvaril, potem je tudi meni prav, ki sem samo prah. Nič, še naprej ga imam rada in ga bom imela na vekov veke, tako je to. Tako je to.

Recite mi Leon

III. poglavje, v katerem je omenjena znanstvena razprava o kriminalnem primeru kanibalizma Franca Bratuša

Njegov vlak je v Zidanem Mostu stal dvajset minut. Leon Mlinar je v tem času počasi in temeljito prežvečil svojo malico. S papirnatim prtičkom je nato obrisal usta, ga zmečkal in ga skupaj s škrnicljem, v katerem je imel kos fokače, vtaknil v kovinski košek na steni. Iz nahrbtnika je vzel zavojček vlažilnih robčkov, počasi in previdno izvlekel zgornjega, če ne paziš, jih iz paketa potegneš cel kup in jih je skoraj nemogoče spraviti nazaj, si obrisal dlani in nato še pokrov koška, ki se ga je prej dotaknil z mastnimi prsti, segel po steklenički vode, odvil zamašek, spet kot bi šlo za obredno dejanje, ga prislonil k ustom in naredil nekaj kratkih požirkov, s katerimi je najprej poplaknil ustno votlino, nato pa še nekaj daljših, za žejo. Med pitjem je skozi okno pogledoval na pisano gručico ljudi, ki so se usuli s sosednjega vlaka, se prelili skozi železniški podhod, hiteli po peronu in vstopali na njegov vlak. Med njimi je zagledal žensko z bujnimi svetlimi kodri, ki je hodila z isto hitrostjo kot ostali potniki, a se je zdelo, kot bi hodila upočasnjeno, bolj sproščeno in lahkotno, kot bi bila tla, po katerih stopa,

mehka pomladna trava, skoraj zalebdela je mimo njegovega okna, ločila ju je le šipa v gumijastem okvirju in nekaj deset centimetrov razdalje, če ne bi bilo šipe, bi na obrazu čutil lahno sapo, zrak, ki ga razgibajo njeni premiki. Srce se mu je razširilo in v prekat zajelo za štamprle več krvi kot ob prejšnjih udarcih, pljuča so se razširila in posrkala več kisika kot pri prejšnjih vdihih, vratne mišice so vztrepetale in požirek sredi grla je zdrsnil v napačno cevčico, Leonu se je zaletelo, da je moral nekajkrat eksplozivno zakašljati: to je ona, Gorska levinja! Na vlak se je povzpela pri vratih nedaleč od njegovega kupeja, Leon Mlinar je hitro vstal, z ramen odfrcal prhljaj in s hlačnic omel drobtinice, prestavil nahrbtnik in dežnik, ki ju je bil ob vkrcanju položil na sedež poleg sebe, kot da bi zdaj pripravljal prostor zanjo, kajti zdaj zdaj bo šla mimo, se ozrla v njegov tako rekoč prazen kupe, odprla vrata in vprašala, ali je prosto, in on se bo naredil, da jo šele zdaj vidi, da je sprva ne prepozna, sedla bo poleg in navdušena dojela, s kom je v kupeju, ali pa ga sploh ne bo pogledala in ji bo sam presenečen rekel si to res ti, ne morem verjeti. Vendar je šla mimo, notranjost kupeja je le ošinila s pogledom, le toliko, da je videla, ali je v njem moški ali ženska. Šla je naprej po hodniku in on je zmedeno zardel kot najstnik. Nato je planil kvišku, pograbil nahrbtnik in suknjič in po mačje stopil na hodnik ter se napotil za njo – nekam bo že vstopila in jaz ji bom sledil, delal se bom, da sem tudi sam vstopil v Zidanem Mostu, nočem zamuditi njene bližine, te napake ne mislim ponoviti.

V kupeju, kamor je vstopila, je ob oknu sedelo mlado dekle s slušalkami v ušesih in s čtivom v naročju, nekakšnim

študijskim gradivom, zatopljeno in izolirano v lastnem svetu. Judita Monteleone je pri vratih snela torbico z rame, jo odložila na sedalo in si začela slačiti jakno, stala pa je tik pred vrati in zapirala pot Leonu Mlinarju, ki jo je v tem že dohitel, da ni mogel vstopiti, nekaj trenutkov je mencal na mestu, a ker se ženska še kar ni premaknila, je stopil dalje po hodniku, na koncu postal, štel do devetdeset, se obrnil in nato krenil v nasprotno smer ter se znova namenil v Juditin kupe. Takrat je Judita že sedela nasproti dekleta, domačno sta klepetali in se zvonko smejali. Leona je prešinilo: ista stara ona, kjerkoli se pojavi, nastane sproščena atmosfera, v trenutku vzpostavi stik, pridobi človeka in en-dva-tri postane središče dogajanja, središče vesolja. Spomnil se je študentov in predvsem študentk, ki so bili skupaj z njo v istem letniku – ni bila med najlepšimi, med najbolj postavnimi, ni imela najvišjih ocen, statistični parametri bi jo potisnili na sredo Gaussove krivulje, pa vendar je zaradi nečesa izstopala in ljudje so se vedno trudili priti v njeno bližino, tekmovali za njeno pozornost in fantje, no, moški, so se vsi po vrsti zaljubljali vanjo. Tudi on, ah, tudi on.

Obe hkrati sta se ozrli na njegov *a je prosto*, a le bežno in nezainteresirano, niti odgovora mu nista namenili, zakaj pa bi človek odgovarjal na retorično vprašanje, sploh če naj bi rekel ja, seveda, ko pa bi najraje siknil vlak je napol prazen, raje si drugje poiščite mesto. Nelagodno mu je bilo sedeti v istem majhnem prostoru z ženskama, ki se delata, da ga ni poleg, z ženskama, ki sta si tujki, a vendar sta zaveznici v boju proti vsiljivcu, sproščeno se pomenkujeta o neki skupni temi, k njemu pa ne pogledata niti toliko, da bi na hitrico